

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1(1). Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители, директори, други педагогически специалисти и родители. Тази общност постига много повече на принципа на сътрудничеството , като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел – качествено образование на учениците и приобщаването им към общочовешките ценности .

(2). Настоящият кодекс определя етичните правила и стандарти за поведение на ученици, учители, директори, други педагогически специалисти и родители в СУ „Св.св. Кирил и Методий“ гр. Белослав и има за цел да повиши общественото доверие в техния морал и издигне престижа на училището.

Чл.2 (1). Дейността на ученици, учители, директори, други педагогически специалисти и родители от СУ „Св.св. Кирил и Методий“ гр. Белослав се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, прозрачност, отговорност и отчетност.

(2). За всеки член на училищната общност е морален дълг да спазва принципите на етичния кодекс.

Всеки учител, директор и друг педагогически специалист изпълнява служебните си задължения, като:

- спазва действащото в Република България законодателство;

- съдейства за осъществяването на държавната политика в сферата на образованието, основаваща се на принципите на правовата държава;
- осъществява действия, предлага и взема решения, водещи до елиминиране на произвола и до укрепване на доверието към училището като институция ;
- се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки, зачитайки правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация;
- следва поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение, както при изпълнение на служебните си задължения, така и в своя обществен живот;
- изпълнява възложените му функции и осъществява дейността си компетентно, обективно и добросъвестно като се стреми непрекъснато да подобрява работата си в интерес на учениците и защитава доброто име на училището.

ГЛАВА ВТОРА

ЦЕЛИ:

Чл.4. Етичният кодекс има за цел:

1. Да регламентира правата, задълженията и взаимоотношенията между участниците в образователния процес в СУ „Св.св. Кирил и Методий ”;
2. Да утвърди волята и стремежа на училищната общност за постигане на единен стандарт за етично поведение, основаващо се на принципа за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост, подкрепа, позитивна дисциплина и доверие между всички участници в процеса на образование;
3. Да подпомогне членовете на училищната общност в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика;
4. Да очертае моралните отговорности на училищната общност към детето, към семейството, помежду си и към обществото.

ГЛАВА ТРЕТА

ЕТИЧНИ НОРМИ И ПРИНЦИПИ НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Чл.5. Базовите ценности, определящи поведението на учителите и останалите членове на училищната общност в СУ „Св.св. Кирил и Методий”, са:

1. Професионална компетентност – учителят, директорът и другите педагогически специалисти притежават знанията, уменията и квалификацията за заеманата длъжност.

2. Иновативност и ефективност в педагогическите практики – учителят, директорът и другите педагогически специалисти постигат максимални резултати от труда си на основата на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите .

3. Отговорност и изпълнителност - учителят, директорът, другите педагогически специалисти и ученикът имат развито чувство на дълг, изпълняват задълженията си качествено и в срок, като не допускат компромис при вземане на решения.

4. Услужливост – членовете на училищната общност са услужливи към търсещите необходимата им информация, като им оказват помощ или съдействие.

5. Вежливост – членовете на училищната общност имат устойчиво и любезно поведение.

6. Честност – членовете на училищната общност коректно представят своята гледна точка.

7. Лоялност – членовете на училищната общност се отнасят почтено и уважително към училището, помежду си и към външните лица, служебно пребиваващи в училището.

8. Членовете на училищната общност проявяват хуманизъм и толерантност към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин.

9. Подходящ външен вид - учителят, директорът, другите педагогически специалисти и ученикът спазват благоприличие в облеклото, съответстващо на служебното им положение, на общоприетите норми за представителност и авторитета на Училището.

Чл.6. Училищната общност в СУ „Св.св. Кирил и Методий“ се стреми към постигане на:

1. Полезност за обществото - училищната общност предоставя цялостна подкрепа за личностно развитие на учениците, като осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

2. Максимални резултати в учебно- възпитателната работа, непрекъснато повишаване на качеството на образованието и предотвратяване на ранното отпадане на учениците от училище.

3. Обществено признание – създаване и поддържане на привлекателна визия на учебното заведение.

4. Етични отношения – изграждане на взаимноприемливи отношения между всички членове на училищната общност и създаване на позитивен организационен климат.

5. Позитивна дисциплина - утвърждаване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

Чл.7. Училищната общност се ръководи в работата си от върховенството на закона.

Всеки учител, директор, друг педагогически специалист, ученик и родител съобразява дейността си със:

1. Специфичните за образователната система нормативни документи/ Законът за предучилищно и училищно образование и Правилникът за неговото приложение/;

2. Закона за защита на класифицираната информация;

3. Закона за закрила на детето;

3. Закона за закрила от дискриминация;

4. Етичния кодекс на работещите с деца;

5. Вътрешноучилищните документи – длъжностна характеристика, правилници, инструкции, инструктажи и др.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ПОВЕДЕНИЕ И ОБЛИК НА УЧИТЕЛЯ В УЧИЛИЩЕ И ИЗВЪН НЕГО

Чл.8. Учителят предоставя качествени образователни услуги, достъпни за всички, като изпълнява задълженията си безпристрастно и без предубеждения.

Чл.9. Учителят се отнася внимателно и открито, с необходимото уважение и отзивчивост към всеки ученик съобразно неговите потребности. Той не провокира конфликтни ситуации, а при възникването им се стреми към безболезнено разрешаване, като контролира емоциите и реакциите си, независимо от обстоятелствата и държанието на външните лица.

Чл. 10. Учителят на СУ „Св.св. Кирил и Методий“ основава практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всеки ученик, ориентира работата си към интересите и мотивацията на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.

Чл.11. Учителят е добронамерен, проявява безпристрастност, индивидуален подход и уважение към учениците и създава условия за конкурентност между тях.

Чл.12. Учителят разбира и уважава уникалността на всеки ученик, подкрепя правото му на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл.13. Учителят познава симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване, спазва законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл.14. При изпълнение на професионалните си задължения учителят търси при необходимост подкрепата на родителите, Отдел “Закрила на детето”, Дирекция “Социално подпомагане”, Детска педагогическа стая.

Чл.15. Учителите сътрудничат с неправителствени организации и представители на обществеността, като запазват професионална независимост.

Чл.16. Учителят е взискателен, но не злоупотребява с правомощията си, не участва в практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 17. Учителят не допуска на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави и традиции на училището.

ГЛАВА ПЕТА

ОТНОШЕНИЯ НА УЧИТЕЛЯ КЪМ КОЛЕГИТЕ

Чл. 18. В отношенията с колегите си учителят проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.

Чл. 19. Учителите се стремят да предотвратяват конфликтни ситуации помежду си, като е недопустимо възникване на конфликт между тях в присъствието на външни лица.

Чл. 20. Със своето лично поведение и чувство за отговорност учителят е образец на останалите служители, а ръководителите - и на своите подчинени.

ГЛАВА ШЕСТА

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ

Чл.21. Учителите проявяват висок професионализъм, безпристрастност и активност при провеждането на държавната политиката на Министерството на образованието и науката /МОН/ .

Чл.22. При изпълнение на своите задължения се придържат към лоялно поведение, почтеност в действията си, честност и безпристрастност.

Чл.23. Учителите изпълняват задълженията и функциите, вменени им с длъжностната характеристика, както и актове и заповеди на горестоящите органи.

Чл.24. Учителите противодействат на корупционни прояви и на други неморални такива, които биха уронили престижа и доброто име на СУ „Св.св. Кирил и Методий“, опазват повереното им държавно имущество.

Чл.25. Учителите не използват своето служебно положение за осъществяване на свои лични или семейни интереси, не допускат да бъдат поставени във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да искат и да приемат подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения.

Чл.26. Допуска се учител, директор и друг педагогически специалист да приема символични подаръци само ако това не води до сблъсък на интереси.

Чл. 27. На учителите се дължи уважение, зачитане на личното им пространство, коректност и лоялност от страна на останалите членове на училищната общност.

ГЛАВА СЕДМА

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 28. Ученикът има право:

1. Да иска съвети от учители и родители, когато се налага;
2. Да изисква информация по всички интересувачи го въпроси;
3. Да бъде зачитано мнението му и да бъде уважавано достойнството му;
4. Да участва в ученически общности и групи по интереси.

Чл. 29. Ученикът е длъжен:

1. Да се грижи за своята безопасност и тази на другите;
2. Да носи отговорност за своите постъпки;
3. Да развива уменията си, да овладява гнева и страха, да бъде вежлив и добронамерен;
4. Да познава своите права и задължения;
5. Да отстоява правата си, без да засяга правата на другите;
6. Да не отминава зов за помощ и винаги да бъде готов да помага на хора в беда;
7. Да допринася за приятелството и партньорството в ученическия колектив;
8. Да вярва в себе си и никога да не се предава;
9. Да проявява етническа и религиозна толерантност и уважение към всяка уникална индивидуалност;
10. При комуникиране да си служи с учтив, приятелски, добронамерен тон и език без ирония, сарказъм, обиди, цинизми и вулгаризми. Да спазва официалната форма на общуване с останалите членове на училищната общност;
11. Да се явява в училище с подходящ външен вид и облекло, като спазва благоприличие.

ГЛАВА ОСМА

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РОДИТЕЛИТЕ

Чл. 30. Родителите помагат според възможностите си, за да се утвърди трайно авторитетът на училището.

Чл. 31. Основни задължения на родителя /настойника/ са:

1. Да проявява постоянни грижи за доброто образование и възпитание на своето дете;
2. Да следи и насърчава неговите успехи;
3. Да го съветва и осигурява всички възможности за творческото му развитие;
4. Да съдейства за самостоятелното критично мислене на детето;
5. Да се съобразява с индивидуалните потребности и желания на детето;
6. Да възпитава детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие.

Чл.32. Родителят се стреми да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност.

Чл. 33.Родителят има право да изисква и получава компетентна помощ и съдействие при възпитанието на детето си.

ГЛАВА ДЕВЕТА

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ РОДИТЕЛИТЕ И УЧИТЕЛИТЕ

Чл. 34. Комуникацията между родителите и учителите се осъществява съобразно принципите на споделената отговорност, партньорство, взаимно доверие, уважение, позитивност и координация на усилията в една посока- най- доброто за детето.

Чл. 35. Учителят и родителят работят в екип, без ревност и доминиране, обсъждат заедно варианти за справяне с проблем, осведомяват се един друг за напредъка и трудностите, спазват общи принципи във възпитанието на детето.

Чл. 36. Недопустими са проявите на грубост, агресия,недоброжелателство при решаването на даден проблем от страна на учители и родители.

Чл. 37.Учителят и родителят се придържат към принципа за конфиденциалност на доверените по време на обсъждане проблеми, отнасящи се до детето.

ГЛАВА ДЕСЕТА

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ РОДИТЕЛИТЕ И УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 38.Родителят полага системни грижи за детето си, разбира го, уважава го, зачита достойнството му, не накърнява правата му, интересува се от успехите и трудностите, които среща, помага му да ги преодолее.

Чл. 39. Родителят е спокоен , внимателен, доверчив, справедлив,сърдечен, мислещ за доброто на детето си.

Чл. 40. Родителят оказва:

- подкрепа;
- одобрение;
- насърчение;

- доверие;
- внимание и приятелско отношение;
- съпреживяване и разбиране;
- равноправие и уважение;
- гласуване на доверие, делегиране на отговорности, но и определяне граници на свободата.

Чл. 41. Ученикът дължи любов, признание и уважение на родителите си.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

ЕТИЧНА КОМИСИЯ

Чл.42. Всички констатирани нарушения в настоящия кодекс се разглеждат от комисията по етика към СУ „Св.св. Кирил и Методий“.

Чл.43. Комисията по етика е съставена от представител на:

- работодателя;
- педагогическия персонал;
- ученическият съвет;
- обществения съвет.

Тя се състои от 7 членове и се избира от ПС, ученическият съвет и обществения съвет.

Чл.44. Комисията по етика се назначава със заповед на директора, за срок от една година. Съставът на комисията може да се променя при конкретен случай, ако са налице следните обстоятелства:

- 1) конфликт на интереси;
- 2) отсъствие на член от комисията.

Чл.45. Членовете на Комисията по етика изпълняват своите задължения по собствена съвест и убеждения при спазване на принципа на липса на конфликт на интереси.

Чл.46. Всяка информация, писмена и устна, получена в хода на работата на Комисията по етика, представлява професионална тайна и членовете на комисията и привлечаните от тях лица са длъжни да я пазят в пълна конфиденциалност.

Чл.47. Комисията по етика разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс и дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

Чл.48. Комисията по етика приема Правила за дейността си.

Чл.49. При установено неспазване на този Кодекс комисията прави предложение за налагане на морална санкция и/или административни мерки по Кодекса на труда.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.50. При първоначално постъпване на работа всеки учител, директор и друг педагогически специалист е длъжен да се запознае с разпоредбите на настоящия кодекс, като подписва декларация.

Чл.51. Настоящият етичен кодекс влиза в сила от деня на утвърждаването му от директора на СУ „Св.св. Кирил и Методий“ след приемането му от представители на ПС, на обществения съвет, училищното настоятелство и ученическото самоуправление.